

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 209.

V Ljubljani, v četrtek 11. septembra 1884.

Letnik XII.

Arlberska železnica.

„Sie transit gloria mundi“, zdihnil bi velikan Arlberg na Tirolskem, ko bi imel dar govora! V dobrem tednu bo poslednjikrat c. kr. postilijon, ki je do sedaj dan na dan po njem vozaril in trobil svojo poštno pesem, za vselej od njega se poslovil. Popotniki prihajajoči iz Švice na Tirole bodo z naprej po železničnih vozéh posedli, ter se peljali skozi osrčje Arlberga pri mračnem svitu, ki so do sedaj prekrasno divje-romantično naravo arlsko občudovali. Drugi teden pričela se bo na arlski železnici osobna vožnja med Švico in Tirolskem. Kakor je zdaj osnovano, se povrne presvitli cesar iz ruske Poljske 17. t. m. na Dunaj ter se takoj drugi dan, 18. septembra poda na Predarlško k slovesnemu otvorjenji zanimljive železnice za Avstrijo. Velika važnost tega započetja bode se čedalje bolj označevala. Sedaj je odprta ravna pot avstro-ogerski trgovini v Švico in na Francosko, in tudi na Angleško. Pot bo ob enem najkrajša in prej ko ne tudi najceneja cesta tje kaj. Na tisoč in tisoč goveje živine, ktere je sedaj vsaki mesec, mnogokrat tudi na teden po 2000 glav, prekoračilo velike klanee po Arlbergu speljane pogorske ceste, vkrcovalo se bo z naprej v vagone ter pod goro na drugo stran hriba potegnili, da bodo komaj potniki vedeli, kedaj bodo iz Tirolov na obalih Bodenskega jezera stali. Posebno za ogerske in štajarske živinorejce bo sedajle vsled dovršenja in odprtja arlske železnice nastopil ugoden čas za izvoz svojega priredka. Ravno tolikošnega, ako ne še večjega pomena bo pa ta železnica za ogerske poljedelce, ki do sedaj z mnogimi svojimi pridelki niso vedeli kam; po francoskih in angleških trgovinskih mestih pa takih pridelkov ravno manjka ter jih jako dobro plačujejo, samo da jih dobé.

Avstro-ogerskim gospodarjem in obrtnikom se pa niso edino le naravne neprilichnosti, kakor so n. pr. dolga in težavna pota protivile, temveč je še več

kakor vse to našo trgovino ovirala nemška carinska politika, kajti vse pošiljatve žita in drugih pridelkov razun živine in še celó ta morala se je dostikrat preko Bavarske na zapadne evropske kraje voziti in drago carino plačevati. Arlska železnica se bo carinski nemški politiki ognila in sedaj bo še le avstro-ogerskemu kmetovalcu in živinorejcu mogoče, zdatno tekmovali z nemškimi deželami. Enako priliko imajo sedaj tovarnarji sladkornice i. dr. Zgradba arlske železnice je bila toraj za avstro-ogersko neogibno potrebna, ako se je ta država v oči gled tolikošne konkurence in spodrivjanja, kakor se ga sedaj v trgovini sploh nahaja, na površji ohraniti hotla. Rusija in Amerika se le skušati, ktera bo več in cenejih pridelkov po zapadni Evropi spečala. Avstrija se je morala dosedaj vsled neugodnih razmer z obema boriti pa še škodo trpeti; sedaj se jima bo lahko smejala, kajti za mnogo sto metrov se je Francozom in Angležem po zgradbi arlske proge približala in to jo bo omogočilo svoje ravno tako dobro blago ceneje, toraj laglje prodajati. Toliko o najnovejši železnici gledé njenega trgovinskega pomena.

Kar se tiče pa njene tehnične vrednosti, je pa ona krona vsega, kar so avstrijski inženirji in tehniki do sedaj sploh zgotovili. Spomladi leta 1880 meseca marca se je začelo govoriti in obravnavati v državnem zboru o zgradbi železnice skozi Arlberg. Levičarji so silno nasprotovali, samoupravna desnica se je pa živo za-njo potegovala in zgradba se je privolila. Mnogo denarja in moči je bilo potreba, preden se je železnica dodelala, sedaj pa je dodelana in reči se mora, dovršeno je mojstrsko delo, ki bo še poznim rodovom spričevalo o gospodarstvenih nazorih Taaffejeve vlade. Naj se liberalne prejšnje vlade skažejo z enakim umotvorom. Z enako energijo! gradile so se pač železnice mnogokrat jako nepotrebne, ki so pa zato dandanes večinoma vse že na „kant“ prišle, ker jih je gradil politični nerazum in sebičnost za lastni žep. Graditelji in vstanovniki kupovali so si potem grajščine, delničarji pa žalostno

gledajo za zgubljenim premoženjem. Težko se bo nam imenovala le ena železnica, ki bi imela kaj svetovnega pomena in bi bila aktivna gledé dohodkov, kar so jih zgradili liberalci? Avtonomisti se sicer niso spušali v nevspešne špekulacije z zgradbo železnice, toda kar so jih zgradili, so bile potrebne in imajo v gospodarskem oziru svoj pomen. Največje delo njihovo je pa brez ugovora arlska železnica. Taaffejeva vlada postavila si je z njo spominek, ki bo še poznejšim rodovom pričal o zdravih gospodarskih nazorih; kajti arlska železnica je mojstersko delo tako v gospodarskem kakor tudi v tehničnem pomenu.

Poročilo

c. kr. stavbenega sovetnika g. Franca Potočnika
gledé napeljave zdrave vode za pitje in kuho po Ljubljani.

(Konec.)

Z druge strani pa moram zopet priznati, da je iskanje vodne žile in naprava artezičnih vodnjakov, ki bi nam zares vodo dajali in bi ne vsahnili, jako negotovo, dvomljivo in tu pa tam celó silno drago podjetje. To sem hotel, da prej končam, le mimogredé omeniti, več o tem sem pa vedno pripravljen z besedo sporočiti.

Še nekaj. Projekt vodovoda je jako vestna reč, tako za tega, ki ga naroči, kakor za inženirja, ki ga v izdelavo prevzame. Edino le dobra volja in še tako temeljite teoretične študije iz knjig, tukaj nezadostujejo nikakor. Poleg teh dveh potrebne so še neogibno: ogled in praktične študije dobro izpeljanih vodovodov in njihove praktične veljave. Ako je toraj namen odseka, da se naprava načrta o Ljubljanskem vodovodu izroči mestnemu inženirju g. Hanušu, že velika zanimivost stvari same po sebi zahteva, da se taisti podá na podučno potovanje preko Celovca, v Inomost, Monakovo, na Dunaj in

LISTEK.

Ivan Kacjanar.

Spisal J. Steklasa.

(Dalje.)

Ali s Turkom sklenjeni mir ni mogel dolgo potrajati, ker je Zapolja vedno od sultana pomoči zahteval, samo da se vzdrži na Ogorskem. Pa tudi Turki sami so mislili, da jih veže mir samo na toliko, da z veliko vojsko ne napadejo kralja ogerskega, ali sosedne zemlje da slobodno plenijo. Tako je Hrvatska v tem času premnogo pretrpela ter izgubila l. 1536 znamenito trdnjavo Kliš, kjer je pal junaški zapovednik Kružić, in tako je Turkom bil odprt pot do jadranskega morja, a od tega časa bežé prebivalci teh krajev kar trumoma v naše kraje, kjer jih je Kacjanar kot zapovednik sprejemal ter naseljeval po Žumberku. Tako je nastala vojaška krajina Žumberška. Hrvatska je bila od zdaj v največji nevarnosti, da postane turška pokrajina, kajti kralj Ferdinand je ni dosta podpiral, ker je mislil vedno le na Ogersko in na svojega protivnika Zapoljo; le-ta pa je mamil Hrvate, da naj se rajše z njim zedinijo, da jim bode bolje in da jih potem Turki ne bodo napadali. Ali Hrvati so vkljub temu

verní ostali Ferdinandu, čeravno so mu v tej veliki stiski zares poročili, da naj jim pomaga pri obrambi zemlje, ker drugač si bodo morali izbrati drugega kralja, in na zboru Dunajskem (l. 1536), kjer se je razpravljalo o veliki vojski, ktera je pretila zopet Ferdinandu, prosi on pomoči za Hrvate, da od njega ne odpadejo. Na tem zboru je prosil Ferdinand podpore tudi za vojsko proti Zapolji, ki je vabil sultana zopet na Ogersko, kajti dosta slabo se mu je godilo ter je potreboval pomoči. Z druge strani je pa tudi francoski kralj, kot velik sovražnik Habsburžanov nagovarjal sultana, da naj napade Ferdinanda, dokler se dosta ne oboroži, kajti on se pripravlja za nov boj. In sultan se dá zares navoriti, da prelomi mir in poroči Ferdinandu, da bo že spet sam prišel na Ogersko, da naredi mir, ker on preganja in vznemiruje podanike Zapoljine in njega samega.

Kralju Ferdinandu je bilo zdaj jasno, kaj ga čaka, zatoraj se je bilo treba zares pripravljati. Pri vsem tem podvzetju mu je bil Kacjanar najbolji svetovalec in delavec. Na jugu je vredil vojaško Krajino, nekaj trdnjav učvrstil in Hrvate pomiril, kolikor se je dalo; zdaj pa je bilo treba zbrati še dobro vojsko za bodoče leto, kajti znalo se je za gotovo, da bode sultan napadel Ogersko. Na zboru v Beču se je po posebnem zagovarjanji Ivana

Kacjanarja sklenilo, da se pošljejo na pomoč vojaki iz vseh dežel. Slovenske pokrajine so obljubile pri tej priložnosti 800 težkih in 2000 lahkih konjnikov ter 2200 pešcev, ne oziraje se na osebno vdeležitev plemstva. Za pehoto so sklenili nabrati 800 talijanskih strelcev in 1400 nemških vojakov. Vse stroške za to vojsko na šest mesecev so preračunili odborniki na 175.200 gld., in še za poldrugo mesečno nadaljno službovanje lahkih konjnikov 20.000 gl., toraj vsega vkup 195.200 gld. Od te svote prišlo je na Štajarsko 48.800 gld., na Koroško 32.533 gld. in na Kranjsko-Goriško 16.266 gld. Vse drugo pa je morala plačati Doljna in Gornja Avstrija.

Iz teh navedenih svot se vidi, koliko so Slovenci sploh žrtvovali za obrambo svoje zemlje in cele države, saj se je bilo treba skoraj vsako leto za boj pripravljati. Pa tudi druge zemlje so obljubile pomoči, a sklenili so tudi prositi pri nemškem cesarju in rimskem papežu čim večje podpore. Zatoraj so se poslanci poslali k vsim odličnim knezom, a eden posebej k papežu, „glavi, pastirju in očetu vsega krščanstva“. In to je bil tudi v resnici, saj se je on od vseh drugih vladarjev edini trudil za krščanstvo ter v teh nevoljah pomagal z besedo in djanjem. V pismu nanj pripovedujejo stanovi avstrijski, kako je Turek zavzel toliko mest, da sedaj stoji samo še za obrambo avstrijskih in drugih dežel

v Zagreb, saj tisto popotovanje tako ne bo več vljalo, kakor kakih 200 gold.

Celovec dobiva svojo vodo iz gorá po železnih cevih. Čuden pa je tukaj slučaj, da je tista voda le pozimi užitna, poleti ima pa ne le nek čuden in zopern okus po železu, temveč je tudi tako gorka, da ni za človeško uživanje. Kje ima ta čudna prikazen svoj vzrok, kterega se nam bo v Ljubljani varovati, da nam ne bo ob svojem času treba obžalovati brezvspešnega izmečka 250.000 do 300.000 gold. za enako pokvaro, moralo bi se sedaj temeljito preiskati.

Ni ga mesta, ki bi si bilo gledé napeljave vode toliko prizadajalo, kakor Monakovo, kar se študij tiče. Nič manj, kakor štirje popolni aparati so se izdelali in to Gordonov, Salbachov, Schnikov in Thiemov in ne samo taisti, temveč tudi dotične obravnave bavarskega inženirskega društva, popotna in druga poročila s protokoli posamičnih komisij, poročila imenitnih mož, kakor je Pettekofer in drugi do leta 1880 zbirala so se v 8 velikih kvart-zvezkih s 75 folio-načrti in z mnogimi drugimi prilogami, ter dala natisniti. To vse z izpeljanim vodovodom vred je zaklad za poduk, ki je vseskozi potreben izdelovalatelju načrta za Ljubljanski vodovod.

Da mora avstrijski inženir, ki ima nalogo izdelati načrt vodovoda za deželno glavno mesto, Dunajski vodovod ne samo po tej strani poznati, kar je slišal o njem govoriti, temveč tudi po vseh njegovih tehničnih podrobnostih, mislim, da je samo po sebi razumljivo.

Zagreb ima vodovod iz Save napeljan, ki ga je izdelal slavnoznani inženir Junker. Za Ljubljanskega inženirja je tembolj zanimivo zvedeti, kako je Junker negativni pad zmagal, ker vendar ni še določeno, če nam spodleti napeljava pogorske vode v Ljubljano, ali ne bomo morda prisiljeni, obrniti se do studenskih virov ali pa k filtraciji Save.

Po vsem tem predlagam:

1. Slavni odbor naj naroči, da se preišče omenjena pogorska reber, in naj zaukaže premero in kemično preiskavo studencev, kar se jih bo ondi našlo; želim si pri tej preiskavi navzoč biti.

2. Naj se skliče tehnična komisija, obstoječa iz gospodov: c. kr. inženirja Eyperta, c. kr. profesorja Senekoviča, mestnega odbornika Tomeka, obeh mestnih inženirjev Duffeja in Hanuša in moje osebe pod predsedništvom gosp. mestnega odbornika inženirja Žužka, ki se bo pečala z vprašanjem o artezičnih vodnjakih ter o njih poročala.

3. Gosp. inženir Hanuš naj se napravi na pot na omenjeni poduk, o katerem bo ob svojem času poročal.

V Ljubljani, meseca junija 1884.

Fr. Potočnik s. r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. sept.

Notranje dežele.

Predlog, da bi se po luteranskih gimnazijah v Požunskem komitatu vpeljala slova-

ščina za obligatni predmet, je luteranski generalni konvent s 5 proti 4 glasovi zavrgel; zakaj? — omenili smo nedolgo tega, namreč zato, ker dotični luteranci iz Slovakov, Nemcev in Madjarov med saboj niso edini. Ravno tisti konvent zavrgel je pa tudi predlog Madjarov, da bi se pisale matrike izkjučljivo v madjarskem jeziku. To je dalo zopet nemškimi židovskim listom povod, da so po Slovaških padli in stare strašila o panslavizmu na dan vlekli. Kako ostudna je že vendar ta vseslovanska godba, katero nemškoliberalni židovski listi vedno ponavljajo, kedar se kje v kakem kotu to ali onstran Litave kak Slovan le nekoliko spotegne za svoje pravice. Kaj se vtika „N. Fr. Pr.“ v Slovaške zadeve, ktere Avstriji to stran Litave niti najmanjšega lasu ne bodo skrivile! Kedar je čas po Slovanih udrihniti, je ta židovski list vedno pripravljen, če tudi so se mu Madjari sto- in stokrat zahvalili za vsiljevanje, rekoč, da si bodo na svojem domu že sami priredili, kakor jim bo všeč in zato Nemcev prav nič ne potrebujejo. Slovaške je dolgo vrsto hudih let tlačila kruta roka madjarska. Le nekoliko želeli so si olajšave in že Nemec kriči o poplavljenji Madjarske s Slovani. Naj rajši pazijo sami naše in na svoje pristaje, da ne bodo Avstrije na drobno in na debelo Bismarku prodajali, kar vsaka njihova skupnost jasno dokazuje. Za Slovaške, posebno pa že za Slovaške, naj se pa te vrste ljudje nikari ne brigajo. Davek morajo Slovaki sami zase plačevati, vojaki morajo tudi sami biti, toraj si bodo tudi druge težnje sami vredili!

Vnanje države.

Ob priliki slovesnega otvorjenja prve *srbske državne železnice* Beligrad-Niš, so se v Nišu pri banketu prav dobro imeli. Da šampanjca ni manjkalo in pa ognjevitih govorov, ume se samo po sebi. Tako je napiljal ministerski predsednik Garašanin, ki je nazdravil prvo zdravico na kralja in na sočutje, katero je že leta in leta med srbskim in francoskim narodom. To sočutje zadobilo je tudi svojo praktično stran, namreč to, da so se francoski kapitalisti odločili za zgradbo železnice z jako ugodnimi pogoji za Srbijo. Nato se je zahvalil francoski poslanec Reverseau napivajoč odsočni kraljevi družini, gradbinskemu (stavbenemu) ministru Gudoviču in na sijajno bodočnost železnice. Generalni ravnatelj železnice napiljal je kralju in srbski vladi, ogerski zastopnik grof Zichy na prijateljsvo srbsko-ogersko, avstrijski trgovinski zastopnik in načelnik „Länderbanke“ vladni svetnik Hahn na dobro sporazumljenje Srbije z Avstrijo in zastopnik velike obrtnije Skéne pa na vgođen razvoj srbske obrtnije. Oglasil se je tudi zastopnik nemške države grof Brai, ki je napiljal bodočnosti gledé skorajšnjega doveršenja zveze iztočnega morja z Bosporom. — Promet na srbski železnici pričel se bo pa še-le 15. t. m.

V *Varšavi* so menda prišli na dan carovega prihoda nekega nihilista z njegovo zakonsko polovico vred, ki je bil za oficirja napravljen. Pozornost in sumljivost redarjev je izbudil sam po svoji nevkretnosti. Prijeli so ga na kolodvoru kamor se je iz Petrograda pripeljal in so ga v trdnjavo odgnali. Če tudi so v Varšavo nagnali redarjev javnih in tajnih, kar jih je le notri zamoglo, vendar vsi skupaj niso zamogli zabraniti, da bi nihilisti ne bili raztrosili neke proklamacije v več tisoč iztisih ravno tisti dan po Varšavi, ko se je car tjekaj pripeljal. Ondi nihilistov centralni odbor podžiga svoje somišljenike k vstranjemu boju proti sedanji ruski vladi.

Kruha in soli ponudili so Poljaki na Varšavskem kolodvoru *ruskemu caru*, ko je s svojo družino tjekaj dospel. Kako lepa staroslovanska šega, ki se je ohranila pri vseh naših bratih na severu, kakor tudi na jugu! Car in carica peljala sta se iz kolodvora v cerkev, kakor smo že omenili; po ulicah

stali so na vsakih deset korakov redarji in orožniki na konjih. Med taistimi pa polno naroda, ki je vladarja z navdušenimi „hurá“-klici pozdravljali. Peljala sta se o odprti kočiji in jima je na obrazu brati, da se ne počutita dobro. V katoliški cerkvi podal je duhovnik caru sv. križ, kterega je car poljubil. Vojakov je bilo nastavljenih 80.000 mož, ter je cela ura pretekla, preden je car okoli vseh jahal. Po pregledu pričelo se je defiliranje. Minister Voronzov-Daškov odšel je s pismi v Berlin in na Dunaj; bila so to lastnoročna pisma cara Aleksandra, v kterih vabi svoja sosedá, da naj ga obiščeta. Kakor se čuje in ako se ne bo še kaj prenapredilo, bo shod v Skjernjevicah, kamor se bo tudi nemški cesar potrudil. Osobito, kar se kraja za shod določenega tiče, je še vedno taka negotovost, kakor je bila pred štirimi tedni. Več ko deset krajev se je že imenovalo, za pravega se pa menda še danes ne vé. S kako gotovostjo trdilo se je minuli teden, da bo shod v gradu Lovicz, danes imenujejo se že zopet Skjernjevice.

Po *Laškem* razsaja kolera huje, nego so se je nadjali. Posebno huda je v južni Italiji okoli Neapolja, kjer se je okoli Malega Šmarna tako silno razširjati jela, da se je od 150 bolnikov v treh dneh narastlo na 300, na 500 in naposled celó na 800 bolnikov na dan. Polovica jih navadno smrti ne odide. Zdravnikov ondi silno pomanjkuje in tisti pa, kar jih je, ne vživajo pravega zaupanja in spoštovanja pri ljudeh, ki se jih prav vražno bojé; kajti Jugoitalijani so silno nevedni in vražam vdani. Zdravnika imajo za čarobnika, za bitje neke višje vrste, ki je popolnoma zmožno hude bolezni napravljati, kakor tudi jih vstavljati. Vsled tega imajo zdravniki ondi silno težaven položaj ter so jih na nekterih krajih vražasti in nevedni Lahi že z orožjem preganjati jeli, češ, oni so tisti, ki kolero delajo. Pač žalostno za ljudstvo in za zdravnike!

Angleži so se za pot po Nilu odločili, po kteri se hočejo Chartumu približati, mesto oprostiti in Gordona iz dolge neprostovoljne sužnosti rešiti. 310 milj se bodo peljali po Nilu daleč iz Aleksandrije do Berberja in od ondod pa še 40 milj do Chartuma. Te milje niso angleške, temveč prave avstrijske milje vsaka svoji dve uri dolga. General Wolseley je bil, ki je to pot nasvetoval in angleška vlada mu jo je potrdila, ker se tukaj povsod zadosti dobre vode nahaja, kraji so znani in tudi na sovražnika bodo še le unkraj Berberja zadeli. Če tudi ima ta cesta silno veliko težav, je vendar-le med vsemi še najboljša. Sicer imajo pa štiri pota deloma po pušavi, deloma po morji do Suakima na izbiro.

Iz Fu-Čeva se poroča po brzojavnem potu, da so kitajske oblastnije izdale nekako izjavo gledé Shangaja, kterega so določile za mednarodno mesto za toliko časa, doler bo trajala vojska, ktera se je med *Francozi* in *Kitajci* pričela. Kitajski vojaki so se pa posebno hrabre skazali v Fu-Čevu, kedar so plenili po hišah ondi naseljenih ptujcev brez razločka narodnosti. Kakor sedanja vlada v Pekingu postopa s svojimi ljudmi, kteri ji svetujejo, da naj bi se mirno pogodili, slabo kaže, da bi se popred mir in sporazumljenje med Kitajcem in Francijo napravilo, kakor tadaj, ko bodo Francozi v Pekingu morda ravno v Cungli-Jamenu, kjer je sedaj 6 Kitajcev dobro službo zgubilo zato, ker so vladi na mir svetovali — Kitajcem mir narekali. Enako se je vsem mandarinom zažugala huda kazen, ako bi še kako besedo spregovorili, ktera na medsobojno pomirjenje meri. Kitajci toraj po vsi sili hočejo tepeni biti! Naj se jim pa zgodi po njih volji! Komur ni svetovati, temu ni pomagati; tega Kitajci menda še ne vedó. Sicer jim pa mali, toda krepki poduk nikakor ne bo na škodo, kterega bodo od Francozov dobili, da bodo znali v bodočnost mednarodno pravo in nanje naslanjajoče se naredbe spoštovati.

Izvirni dopisi.

Iz Kandije poleg Rudolfovega, meseca avgusta. (Konec.) V taki družbi sem tudi čul, da je v mestu nek profesor, ki je prav nerad v Novomestu. Le tega ne znam, zakaj je sém prosil. Prizadeva si na vse mogočne načine, da bi prišel od tod. Pri izpitu pita neki dijake z dvojkami, da je veselje. Marsikterega dijaka je že ta strah pregnal iz gimnazije. Če je vse to res, ne vem; pa tako se govori. Ker pa neki vse to nič ne pomaga, da bi od tod prišel. Zategadel je sklenil delati za ponemčenje mesta z ustanovljenjem nemškega „Kindergartna“ in dekliske šole, češ, to bode vsaj prisililo narodnjake, da bodo vsaj pričeli zabavljati o njem po časnikih. Po tem potu zna zvedeti tudi Slovencem prijazna vlada o njem, ter ga prestaviti kam gor na Nemško, kamor tako prisrčno želi. Nota bene: Vse to gospá „klepetula“ govori; jaz, se umé samo po sebi, ji ne bom za poroka resnice. Saj pa tudi nič čudnega ni, zlasti če je kje tam v „rajhu“ domá. Saj bi tudi ti ne bival rad tam gor le kje med Kočevjarji, ker se ne znaš ž njimi razgovarjati. Za „Kindergarten“ pa je pre-

„Papež pisal tje je v Celje,
V Prago, nemške vse dežele,
Da vsi hitro morajo prit',
Turke strani odpodit'.“

Pri vsem tem podvzetju pa je bila kraljevina Hrvatska največje važnosti, ker so čez njo prehajale skoraj vse turške vojske. Zato se je zbral zbor hrvatski meseca aprila l. 1536 v Križevcih, da tudi stališi hrvatski storé vse priprave za vojsko. Bana ni bilo, zato so stališi naredili do Božiča mir, a za banske poslove imenujejo odbor: škofa Zagrebškega Šimona Erdeda, Ljudovika Pakrija, Franjo Bočana in Petra Kegleviča, da se skupaj z vojvodo kraljevine poskrbé za obrambo zemlje. A ker je bila nevarnost splošna, moral je tudi vsakdo po svojem premoženju doprinesati za stroške, kakor je to bilo že poprej tudi v slovenskih zemljah odmerjeno. Tukaj je tudi naš junak Ivan Kacjanar stopil pred hrvatske velikaše ter se pohvalil, kako veliko vojsko mu je izročil kralj za obrambo njegovih dežel, kajti kralj je namenil, da hoče pri tej priložnosti oteti tudi vse hrvatske trdnjave, ktere so Turki do zdaj si osvojili. Vsled tega je zdaj na Hrvatskem vse oživeló in vsi so se nadjali, da bode vendar enkrat zares tudi Ferdinand nekaj za obrambo te nesrečne kraljevine storil.

(Dalje prih.)

Senj na morju, a Bihač na suhem in mesta ob reki Uni do njenega utoka v Savo. Da so Turki v preteklem letu toliko osvojili v Slavoniji, da zdaj že zapovedujejo na Savi, Dravi in Donavi. Zdaj more Turek dospeti na Kranjsko za en dan, na Štajarsko za dva, a v Avstrijo največ za tri dni. Hrvatska in Ogerska ste zlomljeni ter molite pri nas pomoči, a spomladi pride zopet sultan sam v te zemlje, da osvoja dalje Slavonijo, potem pa so propale tudi te naše avstrijske pokrajine. Cesar Karol je začel lepo vojevati na nejevernike, a da se ni kralj francoski nekrščansko umešal in stopil na stran turškega sultana, Slavonija ne bi bila izgubljena. Naj tedaj papež opominja in zaprosi vse krščanske vladarje, da pridejo tem zemljam na pomoč, naj pokliče vse narode, ako bi vladarji na njegov poziv ogluhneli.

Naš narod slovenski je dobro vedel, da mu je papež najboljši zaščitnik, pa je ta spomin celó v narodni pesmi kaj lepo ohranil; o Dunajski zaprtiji se namreč bere:

„Dalje k papežu se obrne,
Naj nadloge on odvrne,
Solcam naj ukazo dá:
Vsak pomagaj, kakor zná.“

Papež pa tudi po narodni pesmi zares piše na vse strani in opominja narode, da pridejo na pomoč, namreč:

brisanemu g. profesorju tako malo mar, kakor tebi za lanski sneg. Tako vsaj je govoril nek drugi profesor v taki družini. Temu pa je sam povedal. Če je vse to res, potem bode menda že res; če pa ni, potem pa se vé da ni.

Sedaj se oglasi izmed družbe mož, ki je do sedaj molče poslušal razgovor. Po vnanjem soditi, bil je kak učitelj ali pa še celo profesor. Iz žepa potegne časopis, rekoč: „Skoraj gotovo tiči za tem grmom zajec. Kot učenemu gospodu je pač znano, da nemški časopisi ostro obsojajo otroške vrte.“ Tako jih med drugim zove „Preussische Lehrerzeitung“: „Moderne Kindergartenbarbarei, künstliche Zucht der Menschengenossen, naturwidrige Verfrühung des Unterrichtes, wodurch unsere Kinder schon in den Windeln zu Opfern der wissenschaftlichen Pädagogik gemacht werden und zur Demonstration der Alleinheitslehre herhalten müssen . . . und den jugendlichen Wesen jede freie Entwicklung und Bethätigung ihres Geistes verleidet wird, dass sie, kaum lallend, schon in den spanischen Stiefel gezwängt werden, in welchem sie dann, ohne zu fühlen und zu denken, durch das Leben treten“ itd.

V enakem smislu je čital dalje. Hoteč vedeti ime časopisa, zapazim, da je držal v roki „Christlich-pädagogische Blätter“ (str. 253), kjer je pnatistjen oni članek. Čas mi ni dopuščal, da bi bil dalje poslušal razgovor vesele družbe; zatoraj poravnjam pri krčmarju svoj račun, in se podam proti mestu. Že od daleč zapazim lepo poslopje, ki se marljivo izdeljuje; to je „Novomeški prvi narodni dom“. Med potoma pa premišlujem razgovor, ki sem ga čul v krčmi, ponavljajoč ga sam pri sebi, da bi ga tolikanj ložej ohranil v spominu. Prišedši čez most, oziram se na levo in desno, opazovaje napise nad prodajalnicami in krčmami; bili so večinoma nemški. Slučajno srečam na trgu starega znanca, s katerim se pa nisva že več let videla. Po pristrčnem pozdravu ga vprašam, če bivajo v vseh onih hišah Nemei, kjer so nemški napisi. Prijatelj mi zanika. Jaz pa sem si mislil to-le: Ko bi narodnjaki hodili kupovat le v prodajalnice s slovenskimi napisi in zahajali v jednake krčme, kmali bi bilo drugače. Če so meščanje res tako sebični, kakor se je razgovarjalo v krčmi, bi okoličanje tudi pravo ukrenili, če puščajo svoje novce v prodajalnicah in krčmah pred mostom, kajti roka roko umiva.

Potem šetam še po mestu ter si ogledujem to in ono; sosebno sem pazil na mladino. Zlasti deklice so bile bolj gosposki opravljene; vse pa so se pozdravljale z lepim pozdravom „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, kar dela vso čast g. katehetu. Prijatelj mi je rekel, da je ravno prejšni teden zapustil mesto, ker je bil premeščen nekam na deželo, če tudi je bil tu na pravem mestu, da ne kmalo kdo tako. Res je pomanjkanje duhovnikov po škofiji, a za gospoda je vendar resnično škoda. Ne hoté mi stopi pred oči učilnica, v kateri bode sedela bosonoga in goloroka deca iz okolice poleg lepo nališpanih mestnih gospic; pa saj gliha skup štriba!

Vsaj tako bode, če je istina, kar se je v krčmi govorilo. Čudeč se taki modrosti, sedem na voz ter oddrdram preko Kandije v Krško in od ondod po železnici nazaj na Gorenjsko.

Iz Gradca, 9. sept. (Iz deželne zbornice štajarskega.) Danes so se otvorili štajarski, kranjski, šlezjski in češki deželni zbori. Želeti bi bilo, da bi poleg poročila o delovanju kranjskega deželne zbornice, kolikor bode njegovo delovanje zanimalo Slovence. Najbolje bi vam seveda taka poročila pošiljal kateri slovenskih poslancev, ki bi vam tako z majhnim trudom lahko mnogo koristil. Prva seja je bila čisto formalnega značaja, kakoršne so prve seje vseh deželnih zborov. Po slovesni službi božji v stolni cerkvi, ktero so služili mil. knezoškof Janez Zwerger, in ktere se je vdeleževala večina poslancev, zbrali so se poslanci v deželni hiši, kjer jih je c. kr. namestnik v imenu vlade pozdravil, jih opomnil na dogodbe od sklepa prejšnjega deželne zbornice, ter jim predstavil novega deželne glavarja Gundakerja grofa Wurmbbrand-Stuppach, grajskega Borlskega, in njegovega namestnika, slovenskega poslanca barona Goedelna.

Ko je novi deželni glavar stopil na predsedniško mesto, otvoril je prvo sejo, ter v prav primeren nagovoru pozdravil poslance, spomnil se v jako pohvalnih besedah prejšnjega deželne glavarja Morica pl. Kaiserfelda-Blagotinška, obljubil negleda na svoje politične prijatelje in nasprotnike objektivno vse deželnozbornice obravnave voditi in na vse pre-

bivalce in dele štajarske dežele svojo pozornost obratiti. Potem je še na kratko omenil glavna dela, ki čakajo rešitve v tem zasedanju ter povabil poslance ž njim vred svitlemu cesarju zaklicati trikrat „hoch“.

Potem so poslanci po redu predpisano obljubo naredili, slovenski poslanci slovenski, rekoč: „obljubim“, kar je deželni glavar parkrat ponemčil, rekoč: das heisst „ich gelobe“.

Ko je bil še dal deželni glavar prečitati cesarjevo pismo, ki ga je bil objavil ob koncu lanskega cesarjevega potovanja in naznanil drugo sejo z dnevnim redom, bila je prva seja sklenjena.

Slovenskih poslancev je v deželnem zboru osem, pa niti c. kr. namestnik, niti deželni glavar se ni spomnil njih in drugega naroda v deželi, ki jih je poslal. Slovenski poslanci bodo za-se imeli svoj klub, bodo pa vendar v vedni dotiki z nemškimi konservativci, s katerimi so se tudi v prejšnjih časih vedno složno posvetovali in delovali.

Iz Marenberga na Štajarskem, 8. septembra. (Razgled po volitvah.) Agitacija je po srečni zmagi dokončana. Narodno-konservativni poslanec g. dr. Šuc dobil je 59 glasov, nasprotni liberalci, pl. Gasteiger, pa le 33. Vendar bo dobro za prihodnjo volitev poslanca v državni zbor (l. 1885) tudi iz našega okraja nekoliko prigodkov ob času letošnje volitve premisliti in narodnim volilcem v premišljevanje na srce položiti. Prvo, kar naj se prihodnjič več ne dopušča, so prvotne volitve volilnih mož. Ista volitev naj bo povsod, v vsaki občinski pisarni, ali v središču volitvenega kraja tam, kjer bodo volilci rešeni ali obvarovani nasilstva upnikov, kojim so kakšne goldinarje dolžni. Naj ne hodijo tedaj volilci iz daljnih krajev v trge in vasi volit, kjer je po navadi (na pr. v Marenberškem okraju) gadina zalega liberalizma, sovražnikov naroda in duhovnov — vsi izvanredni prijatelji slovenskega ljudstva, s kojim žalost in veselje čutijo in prenašajo!? Hujše kot trn v peti so duhovni liberalci in brezbožnikom.

Ogledati hočemo zato nekoliko volilne kraje v Marenberški okolici. Začnimo s Pernico. Gospod župnik Ostrožnik je šel s svojimi volilci na Muto (Hohenmauten) volit po nasvetu okrajnega glavarja. Na potu tja so mu obljubovali, da ga bodo volili, a na volišču niti enega glasa ni dobil. Ko bi se pa komisar bil potrudil na Pernico, bila bi zmaga naša. Liberalci na Muti so volilce popolnoma pregovorili. Pri sv. Jerneji v Radvanji naj se srenjski pisar odpravi. Ta hodi s trebihom za kruhom, ker nima stalne službe in se dá od liberalcev podkupiti. Gotovo se najde v celi srenji eden, ki zna pisati potrebne reči in uradovanje srenjsko prevzeti. Ako se to zgodi, bo tudi nevarnost za volitev zginila.

Pri sv. Primožu bi bili gotovo zmagali, ako ne bi šli v znano nemčursko Vuzenico volit. Sv. Antonsko srenjo obžalujemo, da sta nekdanja narodna volilna moža stari in mladi Vidmar postala Judeža Iškarijota. Mogoče da se spametujeta do prihodnjih volitev, pa gotovo pač ni. Da so letos na Arlei, na Janževem vrhu propadli, so krivi nasilniki Podravski, kakor Mandl, Hirsman in Šošner, posebno pa stari Pupaher, ki je že okoli 60 let star sam šel na strmi hrib, iste ki so mu nekoliko grošev dolžni k volitvi gonit in za liberalce pregovarjati. Nekteri so se ga zbal in nasprotno volili, ker so ti gospodje brezobzirni nasilniki. Pred nekterimi leti je tudi bil nek posestnik na Remšniku podravskem mogotecu 300 gold. dolžan, kot volilec je volil narodno in mogotec ga kmalo dohtarju svojemu sinu izročil. Akoravno si je obroke sprosil od mogotea, vendar še je zraven kravo zgubil, ko je dohtar zaslužil.

Nekdanji narodnjak Andrej Gregl si je baje najbolj prizadeval g. dr. Šuca pri volilcih očrtniti, vendar je neresnica, kar je govoril. V Arlei so izvrstni narodnjaki, posebno blagi g. Držečnik, edini v celim Marenberškem okraju, ki že mnogo let v lepi slovenščini uraduje. Blage duše so za narodnost tudi Črepič in Popetnik, katerim se javno vsa čast izreka, če so tudi propadli za letos. Toliče navdušenosti še celo pri gospodinjah malo kje najdemo, kakor je na Arlei. Tamkaj so nevstrašljive Slovenke. Celó na Breznem bi se dalo kaj opraviti. Mogotci so le trije, ker veliki del Ožbalda sliši k srenji Brezno, je mogoče iste spodriti. Ožbalčani naj bi le pomislili, kako surovo liberalci z duhovniki ravnaajo. Celó leto niso niti župnika, niti provizorja imeli. Pa kmalo čez nekaj dni so novega provizorja surovo in grdo napadli, še med volilce

ga niso sprejeli. Pritožba je od okrajnega glavarja za celih 24 ur prepozno, še le po volitvi prišla nazaj. Taki tožujejo duhovna pri škofiji, ki cerkve ne pogledajo in sv. zakramentov ne sprejemajo. Volitev na Breznem ne sme več biti pri Junckerju, od kojega več kmetov zaradi lesne barantije odvisi, kjer mogotec kima, kmet se priklanjati mora. Edini Remšnik volil je narodno-konservativno in poslal 4 narodne volilne može v Slovegradec. Okrajni glavar je nasvetoval volitev na Breznem, kamor bi volilci ne šli radi. Bržkone bi bili hudo nadlegovani in znali bi bili z drugimi propasti. A Remšniški predstojnik gosp. Aleš Gregl je nevstrašljivo tirjal: „volitev mora biti na Remšniku pri cerkvi v sredini srenje. Kar je predstojnik tirjal, se je tudi zgodilo in zmagali smo zraven silovite strastne agitacije od Marenberga in Brezna. Tukaj imamo dokaz, da je le predstojnik kriv, če morajo volilci iti v daljni trg ali kraj, kjer se lahko pregovorijo. Tirjati mora toraj vsak predstojnik, naj se volitev v domači občini vrši, v naših krajih. Sliši se, da je za volilne komisarje v Slovenjegraškem okraju 400 (ali celo 600) gold. odločenih; tedaj lepa plača in se tudi sme tirjati, da pride komisar v domačo občino.

Ker so Marenberžani mislili, da je liberalna zmaga v celim sodnijskem okraju, so brzojavili po prvotnih volitvah v „Tagespost“, zraven enega klerikalca so vsi liberalni volilci. A vrezali so se vendar le za 5 glasov. Zgubili so štiri glase iz Remšnika, ki so g. dr. Šuca volili, eden s Triburja pa ni prišel k volitvi v Slovegradec. Slava tem štirim, kojim se je napilo po volitvi, da so zvezda, ki aj dom sveti iz Jutrovega.

Veliko si je prizadeval Marenberški notar Rudl celi Marenberški sodnijski okraj v liberalni koš spraviti. Sam sebe pa je ponujal z brzojavi vsem trgov in mestom za poslanca. Rudl wird einstimmig gewählt. Še v Marenbergu ni dobil več kot 29 glasov. Pustili so ga na cedilu in povsod volili Tomscheggga. Rudl je pošiljal nekega Arzenška po občinah okoli agitirat, ki je kmete tako nagovarjal: „Der Pfaff bleibe beim Buch, der Bauer beim Pflug“.

Zdaj pa bo gospod Rudl ostati moral pri knjigi, ker mu ni dovoljeno iti v Gradec svoje modrosti prodajat. Morda se v šestih letih iz bukev nauči prave pameti in bo pri bukvah ostal. Ker so mu pa njegovo neizmerno skrb za liberalizem tako nezaupljivo plačali, po lastnih besedah, je vse odložil, še celo srenjsko predstojništvo. Mesto njega je že voljen Beuk za srenjskega predstojnika. Nekdo je rekel, to je njegovo najpametnejše delo in marsikteri je zaradi veselja vrček piva stočil mesto solz.

Domače novice.

(Dnevni red javne seje mestnega odbora), ktera bo v mestni dvorani v petek 12. septembra ob 6. uri zvečer. 1. Naznanila prvostedstva. 2. Pomnoženega pravnega in personalnega odseka poročilo o premembah mestnega statuta. Naposled tajna seja.

(Spremembe v kranjsko-hrvaški frančiškanski provinci sv. Križa.) Premeščeni so sledeči gospodje: Iz Gorice: P. Pacifik Fister, profesor in podvodja v domačem semenišči, gre v Kamnik v enaki lastnosti. P. Albin Bregar, profesor bogoslovja, v enaki lastnosti v Kamnik; isto tako prof. P. Konstantin Luzer v Kamnik. Iz Kamnika gre P. Ehrenfried Zupet, dosedaj vikar, za gvardijana v Brežice; P. Celzus Novak za vodjo tretjega reda in pridigarja v Brežice; P. Herman Venedig k fari v Karlovec. Iz Brežic: P. Efrem Turk, dosedaj gvardijan, gre za lektorja v Gorico; P. Rudolf Dolinšek za gvardijana v Jasko. Iz Jaske: P. Nikolaj Traven, dosedaj gvardijan, za provincijalovega tajnika v Gorico. Iz Ljubljane: P. Avgustin Marčinko v Klanjec in P. Oto Einspieler za lektorja v Gorico. Kakor se vidi, se je največ spremenilo v Kamniku, Gorici in Brežicah; vzrok temu je, da bo odslej bogoslovje v Kamniku, klerikat (V., VI., VII. in VIII. šola) pa v Gorici. Noviciat bo za naprej samo na Trsatu in ne več tudi v Nazaretu.

(Mrtvaški spreved) bivšega predsednika kranjske katoliške družbe in c. kr. kamornika grofa Wurmbbrandta, je bil včeraj popoldne iz Spodnje Šiške na južni kolodvor sijajen in za visocega ranjcega povsem primeren. Preden so truplo preblagega ranj-

cega vzdignili, ga je preč. gosp. prošt dr. A. Jare blagoslovil. Na to pričeli so sprevoz sirotiški dečki iz „Marijanišča“ in deklice iz „Lichtenthurnovega zavoda“. Za temi šel je frančiškanski konvent s križem, gosposki služabniki in vratarji, katoliška družba z zastavo in vencem, ki je imel trak z napisom: „Nepozabljivemu ustanovniku.“ Odbor katoliške družbe vdeležil se je tudi pogrebne slavnosti. Za katoliško družbo peljala se je krsta okrašena z grbi Wurmbrand-Stuppachove rodovine; za krsto šla je rodovina in za tisto drugi žalujoči, med kterimi nam je posebno omeniti g. deželnega predsednika barona Winklerja, grofa Thurna, barona Pascotini-Juriskoviča, mnogo častnikov in več drugih odličnih.

(Šola) začela se bo v Ljubljani po vseh javnih učnih zavodih na 16. septembra. Enako v Kranji in Novem mestu.

(Prazen prostor) ki že dolgo časa Šelenburgovim ulicam sramoto dela, kupil je nek Kočevar Hönigmann, ki si je v Varšavi drugo domovino našel. Zazidal ga bo že bodočo spomlad ter misli tjakaj jako krasno palačo postaviti.

(Poročilo o ustanovni veselici) najnovejšega slovenskega pevskega društva „Slavec“ došlo nam je nekoliko „post festum“, kar pa nič ne de, kajti poročati nam je le lepega in hvalevrednega in kaj tacega pa človek vsak dan rad sliši. Veselica je bila, kakor smo jo bili naznanili v nedeljo zvečer v Ljubljanski čitalnici na katero se je vse polno odličnega občinstva zbralo. Dohodkov imel je „Slavec“ toliko, da mu je po odbitju stroškov še čistega dobička blizo 60 goldinarjev ostalo. „Slavec“ se je pa tudi potrudil, da je, kolikor se je le dalo, došle goste vredno sprejel. Okrasil je čitalnični stekleni salon prav okusno z narodnimi in cesarskimi zastavami. Na večjo radost priredilo se je tudi keglanje, ki je trajalo 2 dni. Godba domačega c. kr. pešpolka baron Kuhn št. 17 igrala je po stari navadi izborna, isto tako odlikoval se je mladi pevski zbor „Slavec“ s toliko preciznostjo, da so se morale posamične točke ponavljati. Posebno priljubile so se ta večer: Bendl-ova „Svoji k svojim“, potem M. Vilharjeva „Slavjanska“ in Mangoltova „Moj dom“ obe novi. Med petje, katero je izvrševalo 70 pevcev „Slavec“ in godbo vpletel je predsednik društva g. Jeločnik prav primeren govor, v katerem je omenjal današnje dnevne politične razmere in s žalostjo opazil, da se je polastil nekoliko prenapetih rokodelcev nek čuden duh še bolj čudnega mišljenja. Vendar se je nadjati, da se mu bode skoraj popolnoma stališče spodbilo.

Veseli nas, da nam je mogoče priznati, kar tudi iz srca radi storimo, da v mladem „Slavecu“ ni prostora za tisto čudno mišljenje, ki je dandanes zlasti med rokodelci modno postalo. „Slavec“ se ravna edino le po svojem geslu zloženem in podarjenem mu od g. Cimpermana:

„Pesem dar je iz neba,
Ki srce veselo vžiga,
Kedar tare skrb duha,
Petje ga nad prah povzdiga.
In ker pesem zbuja slast
Bratje v petji se združimo
Ter med kirni svet nosimo
Drage domovine čast!“

To je prava, to je vesela zabava, ki bo mlademu društvu prav izvestno naklonila srca vseh domoljubov, kjer se bo oglasilo.

Le tako naprej, vrli „Slavec“, domačo pesem goji, čast domovine razširjaj in množi se, da bode milo tvoje petje, kedar bode potreba tudi podobno mogočnemu gromu stresajočemu neba višnjevi obok.

Vsa čast pa neutrudljivemu g. Justinu, ki je v tako kratkem času toliko različnih moči zbral v krasno harmonijo, s katero se sme kjerkoli s ponosom pokazati.

(„Brencelj“) je bil danes konfisciran, zakaj se še ne vé. Na svitlo ni prišel noben iztis.

(Tatov) klati se večja zadruga po Dolenjskem okoli Šmarije in se je že na več krajih z ulomi in precej zdatnimi tatvinami ponesla.

(Bogoskrunstvo.) V Šmartnem pod Šmarno goro so v nedeljo večer fantalini britko martro s križem vred zgrabili, ob tla vrgli in vso razbili. — Potem so po Šmartnem, Tacnu in v Spodnjih Pirničah prav divjaško razsajali ter mnogo škode učinili. Prav turško!

(Na Šmarni Gori) so zadnjo nedeljo snažno oblečenega človeka, ki je bil kak učitelj ter želel pri božji službi orglati, fantalini prijeli, mu na koru

vzeli dežnik in palico ter ga jeli pretepati in suvati. Gola znamnja omike, ali ka-li?

(Razpisana) je služba c. k. okrajnega sodnika VIII. razreda v Postojni. Prošnje z dokazom znanja obeh deželnih jezikov vlagajo naj se pri predsedništvu c. k. deželne sodnije Ljubljanske do 22. septembra 1884.

Razne reči.

— Star dijak. V Bayreuthu je letos obiskoval gimnazijo in naredil maturo 38leten dijak.

— Sožiganje mrtvih. Slavnoznana peč v Gothi je imela zopet nekaj dela. Umrli svetovalec Henoch je pred smrtjo določil, naj ga sežgô. Z radostjo in navdušenjem so sprejeli zagovorniki sožiganja mrtvih njegovo določilo in truplo z velikim spremstvom izročili plamenu in dimu. Pa tudi ni čuda; taka slavnost je namreč le prav redka.

— Prerokovi potomci. V Mezopotamiji živeče potomce preroka Mohameda, ki si vsled stare pravice pridevajo naslov „šerif“ in nosijo zeleni turban, ni Bog nič kaj oblagodari z zemeljskimi dobrotami. Pred nekoliko dnevi so poslali glavarja obširne rodovine Sulejmana Efendija v Carigrad, da bi prosil sultana za kako podporo iz cerkvenega imetja. Sulejman Efendi je zdaj sultanov gost, in ima malo palačo na razpolaganje. Verni Turki tropoma obiskujejo vnuka svojega preroka, ki jih blagoslavlja pa le — za dragi denar!

Telegrami.

Varšava, 11. sept. Novice o nenavadnih naredbah zavoljo prihoda ruskega cara so pretirane. Že večkrat peljal se je car v odprtem vozu s cesarico po mestu brez spremstva. Posebno dober upliv napravil je obisk katoliške cerkve. Iz Novogeorgijevskega popeljeta se naravnost v Skjernjevice. Avstrijskemu cesarju sta za službo odločena: knez Wittgenstein in grof Ferkendorf, ter se bosta do avstrijske meje avstrijskemu cesarju nasproti peljala kjer ga bodeta v imenu cara pozdravila.

Neapelj, 11. sept. Zbolelo za kolero jih je v poslednjih 24 urah 947, umrlo pa 357 vsi za kolero.

Pariz, 10. sept. Ni res, da bi tukaj že kolera bila.

Marseille, 10. sept. Včeraj umrli so 3 za kolero. Posebno huda postala je kolera v Rennezu in v Brignolis-u. V prvem kraju umrlo je izmed tisoč prebivalcev 7 oseb za kolero, v drugem kraju pobrala je pa vodjo semenišča in druge odlične osebe.

Toulon, 10. sept. Predvčerašnjem pomrlo 9 ljudi, med temi 3 za kolero.

London, 10. sept. Za namestnega kralja v Indiji imenovan je lord Dufferin, kateri se bo že na 16. septembra tjakaj podal.

Kahira, 10. sept. Northbrook in Wolseley dospela sta sinoči semkaj.

Zahvala.

Velečastiti gosp. Dr. Jurij Šterbenec, župnik v Hrenovicah in deželni poslanec, je blagovolil darovati za požarno brambo v Trebnjem 15 gold.; isto tako je tudi daroval častiti gosp. Jožef Jaklič, župnik v Dolenjivasi, temu društvu 3 gold. Obema gospodoma izrekam v imenu požarne brambe najtoplejšo zahvalo.

Trebnje, 9. septembra 1884.

Janko Ruprecht, načelnik.

Tuji.

9. sept.

Pri **Maliči**: Baron H. Kleinmayer, c. kr. podpolkovnik, s soprogo, z Dunaja. — Wohl, Haac, Bernlochner, Lang, trg. potovalci, z Dunaja. — P. Zamparo, zasebnik, z družino, iz Trsta. — Josipina Verzenassi in E. Brohlich, zasebnice, iz Trsta. Morie Rametsteiner, c. k. inženir, s soprogo, iz Pulja. — Adolf Obreza, posestnik, iz Cirknice.

Pri **Stonu**: V. Horn, trgovec, iz Aussee-a. — Josip Lippert, zasebnik, s soprogo, iz Leobna. — Karl Trappman, mornar pri Lloyd, iz Trsta. — Dr. M. Dobivodič, iz Siska. — Ludevik Jordan, c. k. svetovnik dež. sodnije, z družino, iz Celja. — R. Dolenc, vodja vinorejske šole, iz Slapa. — Anton Majcen, posestnik, iz Mokronoga.

Pri **Virantu**: Dr. N. Krekich, koncipist, s soprogo, iz Zadra. — Edvard Dev, deželni poslanec, iz Črnomlja. — Primož Pakiz, deželni poslanec, iz Sodražice. — Mat. Lavrenčič, deželni poslanec, iz Vrhpolja. — Dr. Jurij Šterbene, deželni poslanec, iz Hrenovic.

Pri **Avstrijskemu caru**: Franc Langman, iz Grada.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

11. septembra.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 80 kr.
Sreberna	81 " 60 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105 " 10 "
Papirna renta, davka prosta	95 " 85 "
Akcije avstr.-ogerske banke	848 " 20 "
Kreditne akcije	297 " — "
London	121 " 60 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 75 "
Francoški napoleond.	9 " 67 1/2 "
Nemške marke	59 " 60 "

Od 10. septembra.

Ogerska zlata renta 6%	122 gl. 35 kr.
" " " 4%	92 " 25 "
" " " 5%	88 " 70 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 106 " 25 "
Länderbanke	98 " — "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	545 " — "
Državne železnice	302 " — "
Tramway-društva velj. 170 gl.	211 " 25 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124 " 50 "
4% " " " 1860	500 " 134 " 50 "
Državne srečke " iz l. 1864	100 " 170 " — "
" " " 1864	50 " 169 " 50 "
Kreditne srečke " " " 100	176 " 75 "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " — "
Rudolfove srečke	10 " 18 " 75 "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108 " 30 "
" Ferdinandove sev.	105 " 50 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	105 " — "

J. Krajec,

knjigotržec v Novomestu, (1)

priporoča svojo zalogo *šolskih knjig* za gimnazijo in ljudske šole.

(Zapisnik knjig za gimnazijo dobica se brezplačno.)

Tudi priporoča svojo zalogo vsakovrstnega papirja in pisalnega orodja.

V nobeni hiši naj ne primanjkujejo sledeča

poskušena zdravila.

Antirrheumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Piccolijeva esenca za želodec.

Ta esenca je narejena iz rož, in je zato tako priljubljena, ker je ozdravila že mnogo tisoč ljudi, kar se vidi iz pohvalnih pisem in zdravniških spričal, ki jih izdelovatelj dobiva.

To zdravilo pomaga pri boleznih v želodec in v trebuhu, ozdravi krč in ščipanje v črevesu, prehodno in trebušno mrzlico, zaprtje, hemorojide, zlatenico, glavobol itd., ter je najbolje zdravilo za otroke zoper gliste. Steklenica 10 kr., kdor jih več vzame dobi ceneje.

Najboljše in najvplivnejše pravo norveško pomuhljevo jetrno olje proti mramorici, rhabitisi, pljučnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica po 10 kr., 100 koščekov 60 kr. 1000 koščekov 5 gld.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Prave od Nj. c. kr. Veličanstva cesarja Jožefa II. privilegirane **kričistilne kroglice** od lekarne **Pserhofer na Dunaji**. Škatljica 21 kr., jeden zavoj s 5 škatljicami 1 gld. 50 kr.

P. n. občinstvo se svari proti ponarejanju teh kroglic.

Zeliščni prsni sirop,

pripravljen od G. Piccoli-ja, lekarja pri Angelju v Ljubljani, na Dunajski cesti. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlice.

Ne zamenjati z rudečim sokom, kterega pod tem imenom prodajajo. **Pravi sok mora temno rudeč biti.** Steklenica 36 kr.

Salicilna ustna voda,

in salicilni zobni prah lekarja G. Piccoli-ja v Ljubljani vzdržuje dober duh v ustih in ohrani zdrave zobe, okrepeča željosti in je najbolje sredstvo zoper kostna gnjiloba in vse zobne ustne in vratne bolezni. — Vzame se pol žličice na pol kozarca vode za izplakniti usta po jedi, ali pa nekaj kapljice na mokro zobno krtačico, za čiščenje zob in željosti. Steklenica salicilne ustne vode 40 kr., 1 škatljica salicilnega zobnega praha 25 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmiraj svežna za dobiti v lekarni G. Piccoli-ja pri Angelju v Ljubljani, Dunajska cesta. Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska. (5)